

Bouwen aan bloei!

**Verkiezingsprogramma
gemeenteraadsverkiezingen 2022-2026**

**Christen
Unie**

SGP

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Hoofdstuk 1. Betrouwbare overheid	3
1.1 Vertrouwen	3
1.2 De gemeente, dat zijn we samen	3
1.3 Financiën	5
Hoofdstuk 2. Veiligheid	7
2.1 Een veilige samenleving	7
2.2 Drank en drugs.....	7
2.3 Ondernijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld.....	8
2.4 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld	8
Hoofdstuk 3. Energie, klimaat en milieu	9
3.1 Biodiversiteit, klimaatadaptatie en natuurbeleid.....	9
3.2 Betaalbare en klimaatvriendelijke elektriciteit en warmte	10
Hoofdstuk 4. Zorg	13
4.1 Volksgezondheid.....	13
4.2 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties	13
4.3 Mantelzorgers en vrijwilligers.....	14
4.4 Langer zelfstandig.....	14
4.5 Zorg voor vluchtelingen.....	15
Hoofdstuk 5. Gezin, jeugd en onderwijs	16
5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren	16
5.2 Onderwijs.....	17
Hoofdstuk 6. Economie	18
6.1 Duurzame werkgelegenheid.....	18
6.2 Werken en rusten	18
6.3 Recreatie en toerisme	18
6.4 Bloeiend centrum.....	19
6.5 Waardering van voedsel	19
6.6 Gezonde agrarische sector.....	19
Hoofdstuk 7. Meedoen op de arbeidsmarkt	20
7.1 Aan het werk.....	20
7.2 Armoede en preventie en schulden	21
Hoofdstuk 8. Wonen en ruimte	22
8.1 Wonen	22
8.2 Openbare Ruimte & Natuur	24
Hoofdstuk 9. Mobiliteit	25
9.1 Voetgangers.....	25
9.2 Fiets	25
9.3 Openbaar vervoer	26
9.4 Parkeren	26
9.5 Verkeersveiligheid.....	26
9.6 Automobilititeit	26
Hoofdstuk 10. Kunst, cultuur en sport	28
10.1 Kunst en cultuur	28
10.2 Sport.....	29

Inleiding

Deze verkiezingen gaan over mensen. Over u, jou en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over de zorg voor Gods schepping en over onze manier van samenleven in de gemeente Zeist.

Een samenleving met toekomst

Nog steeds voelen we de gevolgen van de coronacrisis. Veel inwoners ervaren nog dagelijks de impact van COVID-19. In meerdere sectoren zijn grote klappen gevallen en de maatregelen hebben sociale en mentale impact gehad. De polarisatie is toegenomen. We konden elkaar niet ontmoeten en elkaars mening nuanceren. Mensen voelen zich niet begrepen, niet gezien en soms zelfs helemaal klemgezet.

De ChristenUnie-SGP is zich van deze dingen bewust. Wij zien dat de manier waarop we met elkaar de samenleving vormgeven ter discussie staat. Gelukkig hebben we ook gezien dat als het erop aankomt we in de gemeente Zeist oog voor elkaar hebben. Dat we in staat zijn om elkaar op creatieve manieren te vinden en elkaar te helpen. Wij zijn ervan overtuigd dat het meer dan ooit belangrijk is om te geloven in en te werken aan een gemeente waar het niet meer gaat om 'ik' maar om 'wij'. Daarom gaan wij met dit programma van hoop de komende verkiezingen in.

Ondanks de grote financiële uitdagingen presenteren wij ons verkiezingsprogramma vol plannen. Dit programma laat zien dat wij willen bouwen aan een samenleving waarin aandacht is voor wat echt telt: zorg voor elkaar, een overheid die bondgenoot is van de inwoners, een duurzame economie en keuzes die goed zijn voor Gods schepping. We bouwen aan de bloei van Zeist!

Zet je in voor de bloei van de stad waarin je woont, want de bloei van de stad is ook jullie bloei. (Jeremia 29:7)

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons inspireren door de Bijbel. In de Bijbel gaat het over onze relatie met God en onze naaste. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft. Wij geloven daarom dat christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn.

Als ChristenUnie-SGP geven we ons geloof een stem. Wij nemen verantwoordelijkheid en werken samen aan een betere samenleving. Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken kan oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie-SGP wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren.

God heeft de aarde aan de mens toevertrouwd om die op te bouwen en te bewaren. Goed rentmeesterschap is daarom belangrijk. Natuurlijke hulpbronnen putten we niet uit. Tegelijk mogen we genieten van de vruchten van de aarde. We willen als goede beheerders zorgen voor de schepping.

De ChristenUnie-SGP voor alle inwoners

Met onze (politieke) keuzes in de gemeente Zeist willen we de liefde die God heeft voor deze wereld uitstralen en doorgeven. Dit willen we doen met het besef dat we, voor het werken aan een rechtvaardige samenleving, afhankelijk zijn van Gods zegen. Doe met ons mee!

Hoofdstuk 1. Betrouwbare overheid

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

De gemeente Zeist bestaat uit de kernen Austerlitz, Bosch en Duin, Den Dolder, Huis ter Heide en Zeist. Die vormen pas een echte samenleving als mensen elkaar zien en helpen, verbinding zoeken en over verschillen praten. Dat is het principe waarop onze democratische rechtstaat is gebouwd. Oftewel, een overheid die niet toestaat dat je wordt gediscrimineerd om wie of wat je bent, welke godsdienstige overtuiging of levensvisie je ook hebt.

De gemeente heeft vooral als taak de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid, maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. De menselijk maat: dat hoort bij de ChristenUnie-SGP én bij de gemeente Zeist.

Dit vraagt om maatwerk: de één heeft ondersteuning sneller nodig dan de ander. Voor mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet. Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, gezondheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert. De gemeente neemt de verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke verbanden niet over, maar zij beschermt en ondersteunt die.

1.1 Vertrouwen

Goed besturen en moreel, integer leiderschap vormen de basis voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen, maar dat zelf verantwoordelijkheid nemen erbij hoort.

De ChristenUnie-SGP zet binnen de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. De standpunten die wij innemen in de raad worden primair bepaald door de uitgangspunten van onze partijen, die zijn mede vastgelegd in ons verkiezingsprogramma. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in de gemeente Zeist. Vrede en recht vinden we niet alleen in woorden, maar ook in onze houding en in ons handelen. De ChristenUnie-SGP wil zich daarin laten leiden door wat de Heer van mensen vraagt: "Niet anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God." (Micha 6:8)

De ChristenUnie-SGP wil bijdragen aan het bouwen aan vertrouwen door:

- + Toegankelijk, open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in de gemeente Zeist.
- + Eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die niet nagekomen kunnen worden.
- + Ervoor te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden.
- + De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit te geven.

1.2 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie-SGP wil dat inwoners in de gemeente Zeist zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en de zorg voor de samenleving oppakken, samen met anderen en met de overheid. Samen spreken wij de kracht van de samenleving aan om te werken aan gerechtigheid.

De ChristenUnie-SGP waardeert de kernen Austerlitz, Bosch en Duin, Huis ter Heide, Den Dolder en Zeist als lokale gemeenschappen en wij hechten aan het unieke en de vitaliteit van deze gemeenschappen. Dit geldt ook voor de diverse wijken binnen de gemeente Zeist.

De ChristenUnie-SGP stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren in bijvoorbeeld coöperaties, verenigingen of stichtingen, en dat zij zo verantwoordelijkheid op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie, muziek, groen of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om vertrouwen en minder regels vanuit de gemeente: een gemeente die durft los te laten.

Participatie kent veel vormen. We letten erop dat de gemeenteraad vanaf het begin duidelijk is over het samenspel en de ruimte die er is voor participatie door inwoners. Het rapport van de rekenkamer uit 2021 biedt daar uitstekende handvatten voor.

- + In de gemeente Zeist gaan we, vanuit vertrouwen, actief werk maken van het recht om als bewoners de gemeente uit te dagen. Bewoners geven aan dat zij, bijvoorbeeld als wijk of als dorp, een voorziening zelf in stand willen en kunnen houden.
- + De ChristenUnie-SGP wil dat burgerparticipatie een vanzelfsprekende plaats inneemt bij de (invoering van de) Omgevingswet.
- + We willen ruimte bieden aan bewonersinitiatieven op het gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid, cultuur, energie, zorg, lokale economie, muziek, sport of wijkbeheer (IAC).
- + Wijken krijgen meer eigen mogelijkheden om keuzes te maken die passen bij de wijk en daarmee mogelijk ook eigen budgetten.
- + We betrekken inwoners vroegtijdig bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen.
- + We maken heldere procesafspraken voor burgerparticipatie.

Betrekken van jong en oud

Onze democratie is niet statisch, er moet voor gewerkt worden. Daarom wil de ChristenUnie-SGP zich inzetten om alle inwoners, jong en oud, te betrekken bij de lokale democratie. Wij vinden dat nodig, omdat door samen te praten over de uitdagingen in onze gemeente, we met elkaar tot gedragen oplossingen kunnen komen.

- + De ChristenUnie-SGP stimuleert inspraak van jongeren. Veel beslissingen die wij nu nemen, gaan over hun toekomst.
- + Plannen van de gemeente worden getoetst op de gevolgen voor jongeren. (generatiecheck)
- + De kennis en ervaring van ouderen zijn waardevol, daar willen we gebruik van maken.

Lokale Media

Onafhankelijke lokale (sociale) media zijn cruciaal voor de lokale nieuwsvoorziening en de lokale democratie. Ze informeren inwoners, houden bestuurders scherp en agenderen maatschappelijke kwesties. Lokale media zijn ook een belangrijk communicatiekanaal voor de gemeente richting de inwoners.

- + We formuleren lokaal mediabeleid in overleg met het veld. Hierin is aandacht voor de veiligheid van journalisten en onafhankelijke journalistiek.

Discriminatie en racisme

Ook de lokale overheid heeft de roeping om recht te doen. Elke inwoner van de gemeente Zeist heeft recht op een rechtvaardige behandeling, onafhankelijk van geloof, gender, afkomst, handicap of andere status. Discriminatie en racisme doen afbreuk aan die gelijkwaardigheid en vrijheid. Het bestrijden ervan kan niet door de politiek of de gemeente alleen. De hele samenleving speelt een rol.

- + De gemeente besteedt structureel aandacht aan racisme en discriminatie, in ieder geval door als lokale overheid met de samenleving in gesprek te gaan.
- + De ambtelijke organisatie in de gemeente Zeist weerspiegelt onze samenleving. Daarom zorgt de gemeente ook voor intern diversiteitsbeleid en zorgt dat medewerkers getraind worden om onbewuste vooroordelen te herkennen.

Smart Cities en digitalisering

In onze gemeente telt iedereen mee, en daarom wil de ChristenUnie-SGP dat onze dienstverlening aansluit bij onze inwoners. Digitalisering is belangrijk, maar kan ook de kans op ongelijkheid vergroten. Daarom moeten loketfuncties en telefonisch contact beschikbaar blijven en zullen inwoners geholpen moeten worden om digitaal vaardig te zijn. Onze gemeente moet het risico van verkeerd gebruik van digitale middelen minimaliseren. Dit vraagt om een sterke aanpak die zorgt voor de beveiliging van onze gegevens, de bestrijding van digitale criminaliteit en de borging van onze privacy. De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat we erop kunnen vertrouwen dat onze gegevens in goede handen zijn.

- ⊕ Bij ontwikkelingen van deze technologieën staat niet alleen het welzijn van de individuele burger, maar ook de bloei van de samenleving als geheel centraal.
- ⊕ De gemeente Zeist sluit zich aan bij de landelijke *Smart City* aanpak, waarin we samen met inwoners, bedrijven, scholen en maatschappelijke instellingen de regionale samenleving sterker maken, technologische innovaties implementeren en deze toegankelijk maken voor elke inwoner, uiteraard rekening houdend met privacy- en gegevensbescherming

Communicatie

Voor veel mensen wordt de samenleving complex. Vooral ouderen, inwoners met een migratieachtergrond en laaggeletterden vinden het vaak ingewikkeld om op tijd de juiste informatie te vinden of om bij de overheid aan te kloppen voor hulp. De ChristenUnie-SGP wil dat de gemeente Zeist haar regels en communicatie zo simpel mogelijk houdt.

- ⊕ De gemeente communiceert zo duidelijk en eenvoudig mogelijk met inwoners. Hiervoor wil de ChristenUnie-SGP een zogenaamd Versimpelteam inzetten. De verordening sociaal domein, geschreven in begrijpelijk Nederlands, verdient brede navolging.
- ⊕ De gemeente zorgt voor communicatievormen die ook daadwerkelijk alle inwoners bereikt. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van eenvoudig Nederlands (taalniveau B1).

1.3 Financiën

De ChristenUnie-SGP wil een goede rentmeester zijn van de beschikbare middelen. Het gaat immers om gemeenschapsgelden, ingebracht door onze inwoners. Bij uitgaven moet het duidelijk zijn welk doel we nastreven en of het nuttig en effectief is.

In de afgelopen jaren is het takenpakket van alle gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. Mede door landelijk overheidsbeleid ligt er een grote druk op het financieel beleid. De ChristenUnie-SGP dringt aan op effectief financieel beleid en het goed in beeld hebben en beheersen van risico's. De in Zeist vastgestelde stabiliteitscriteria zijn hier een goed ijkpunt voor. Zo zadelen we toekomstige generaties niet op met de gevolgen van slecht beleid van hun voorgangers.

Er zijn vaak meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij bezuinigingen wil de ChristenUnie-SGP de posten die te maken hebben met de nood van kwetsbaren in de samenleving zo veel mogelijk ontzien.

- ⊕ Zorg voor elkaar en zeker voor onze kwetsbare medemensen staat voorop bij het maken van financiële en beleidsmatige afwegingen.
- ⊕ De afgelopen periode kenmerkte zich door grote financiële tekorten, onder andere bij jeugdzorg. Wij dringen er via de VNG (of bij de Rijksoverheid) op aan om de gemeente voldoende financiële middelen te geven voor de taken die moeten worden uitgevoerd.
- ⊕ Misbruik van voorzieningen moeten wij voorkomen en als dit wel gebeurt, is de juiste aanpak nodig. We verlangen van onze gemeente dat die naast mensen staat en maatwerk levert.
- ⊕ Bij gezond financieel beleid horen voldoende reserves om calamiteiten te kunnen opvangen.

- ⊕ De lokale belastingdruk mag niet te veel stijgen, maar daar waar nodig gaan wij uit van het draagvlakprincipe.
- ⊕ De dienstverlening van de gemeente (heffingen en leges) is kostendekkend.

Hoofdstuk 2. Veiligheid

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

Als inwoner van de gemeente Zeist wilt u veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Maar de ChristenUnie-SGP vindt ook dat de vrijheden waar we in onze gemeente van mogen genieten, samengaan met verantwoordelijkheden voor de samenleving.

Veiligheid gaat over meer dan alleen het beschermd worden tegen geweld. Een schone en nette buurt zorgt bij veel bewoners al voor een veel veiliger gevoel, dan wanneer een buurt of straat er verwaarloosd uitziet. Hier ligt een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de gemeente en de inwoner.

2.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie-SGP haar hart voor de samenleving. Streng waar het moet, zacht waar het kan. De ChristenUnie-SGP heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve veiligheidsaanpak.

Inwoners worden actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Cameratoezicht is een prima middel, maar de ChristenUnie-SGP wil het beperkt toepassen. Een gevoel van veiligheid ontstaat vooral door het versterken van gemeenschappen en het gemeenschapsgevoel, in plaats van repressieve maatregelen.

De ChristenUnie-SGP hecht aan de rol van de wijkagent en wijkmanager als aanspreekpunt voor inwoners in de wijk en hun coördinerende taak naar boa's, politie en de gemeente om problemen in de wijk concreet aan te pakken.

- ⊕ Inwoners worden betrokken bij de veiligheid in hun directe omgeving via Burgernet en buurtpreventieapps, waarbij een veiligheidsplan met prioritering wordt opgesteld.
- ⊕ Slachtoffers worden actief doorverwezen naar slachtofferhulp of andere expertises.
- ⊕ In wijken waar groepen jongeren georganiseerd overlast veroorzaken, wordt een groepsgerichte aanpak opgesteld in overleg met het Veiligheidshuis.
- ⊕ Jaarlijks vindt er een gesprek plaats tussen de gemeenteraad en de burgemeester over het onderwerp veiligheid.
- ⊕ Wijkmanagers en boa's zijn de ogen en oren van de gemeente in de wijk en vervullen een belangrijke preventieve rol. Er moet bepaald worden hoe hun rol verstevigd kan worden.

2.2 Drank en Drugs

Mensen zijn geschapen door God. Wij willen voorkomen dat de inwoners van gemeente Zeist door een verslaving zichzelf, hun vrijheid en waardigheid (dreigen) kwijt raken. Daarom willen wij hulp bieden als dat nodig is. De ChristenUnie-SGP wil de aanwezigheid van coffeeshops en het gebruik van drugs actief tegengaan en streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen. De gemeente moet bij aanwezige coffeeshops actief handhaven op de landelijk vastgestelde AHOJ-GI-criteria.

De strijd tegen misbruik voert de gemeente samen met alle betrokken maatschappelijke partners.

- ⊕ De gemeente organiseert voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet. De gemeente gebruikt hiervoor regelmatig *mystery guests*.

- ⊕ Voorlichting en preventie zijn belangrijke instrumenten in de strijd tegen verslavingen. De gemeente ondersteunt of initieert hier acties voor.
- ⊕ *Happy hours* in de horeca en reclamestunts voor alcoholische dranken worden via convenanten of via de APV aan banden gelegd.

2.3 Ondernijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Ook in de gemeente Zeist moeten we ons bewust zijn van de invloed van criminele organisaties. Criminelen gebruiken onder andere vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Door een oplettende houding van het gemeentebestuur kunnen we deze ontwikkelingen op het spoor komen.

- ⊕ De gemeente Zeist komt met een plan van aanpak 'Ondernijning ter bestrijding van verwevenheid boven- en onderwereld' en daarmee een aanpak van de georganiseerde (grootschalige) criminaliteit. Dit vraagt om regionale samenwerking.
- ⊕ De gemeente betreft de inwoners actief bij het herkennen van en signalering van (vermoedelijke) ondernijnende activiteiten en het melden hiervan.

2.4 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld

Iedereen heeft het recht om veilig te zijn en om beschermd te worden tegen mishandeling. De gevolgen van mishandeling zijn groot. Niet alleen kinderen, maar ook ouders en (ex-)partners zijn slachtoffer. Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, moet laagdrempelig bereikbaar zijn en bekend bij alle inwoners van de gemeente Zeist. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende hulp en/of een veilige opvang zijn.

- ⊕ Consultatiebureaus (CJG/JGZ) bieden begeleiding in het omgaan met huilgedrag van baby's.
- ⊕ De ChristenUnie-SGP zet zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie. Steunfiguren voor het kind zijn daarbij onmisbaar.
- ⊕ Ouder(en)mishandeling krijgt de komende periode meer aandacht. Hiervoor overlegt de gemeente met mantelzorg- en ouderenorganisaties.
- ⊕ Door voorlichting en ondersteuning aan slachtoffers willen we het taboe rond huiselijk geweld tegengaan en drempels om dit te melden wegnemen.

Hoofdstuk 3. Energie, klimaat en milieu

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

Mensen zijn onderdeel van een prachtige schepping waarvan het bestaan in Gods handen ligt. De zorg voor de schepping is aan ons toevertrouwd. Wij zijn rentmeesters van deze aarde en wij dienen deze zo te onderhouden dat wij ons handelen aan God en aan onze kinderen kunnen verantwoorden. De klimaatverandering laat zien dat we andere keuzes moeten gaan maken om het vele moois dat God ons in de schepping heeft gegeven te beschermen. De ChristenUnie-SGP wil krachtig inzetten op de hoopvolle en noodzakelijke beweging die gaande is naar een groene, duurzame economie die zich houdt aan de grenzen van de aarde en aan de norm van ecologische en sociale gerechtigheid.

De energie- en warmtetransitie is een enorme opgave met veel gevolgen voor onze inwoners. We staan nog aan het begin van deze transitie en een zorgvuldige en doordachte omschakeling is noodzakelijk. Wij willen daarom zo snel als mogelijk en verantwoord af van fossiele brandstoffen en ruim baan geven aan schone energie. Bij de keuzes voor (innovatieve) alternatieven is het wel van belang dat deze, ook op lange termijn, bijdragen aan onze klimaatdoelstellingen. Energiebesparing bij inwoners en bedrijven en in de mobiliteit worden topprioriteit. Minder kilometers met de auto en energieneutrale huizen worden de norm. Grondstoffen willen wij zo min mogelijk gebruiken en niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met het landschap in en om de gemeente Zeist. Voor deze plannen kunnen we niet zonder samenwerking met en enthousiasme van onze inwoners.

3.1 Biodiversiteit, klimaatadaptatie en natuurbeleid

De klimaatverandering vraagt om actie. Ons eigen handelen draagt bij aan de versnelling of juist vertraging van de klimaatverandering. Daarom doet het er toe wat wij op lokaal niveau doen.

Behoud, versterking en uitbreiding van groen en meer schone lucht

Natuur is goed voor de mens. De komende periode behouden, versterken en breiden we daarom het groen uit in de gemeente Zeist en vervangen we zoveel mogelijk bestrating door groen(stroken). Verdichting en vergroening moeten hand in hand gaan om hittestress te verminderen, biodiversiteit te vergroten en bij te dragen aan schonere lucht en een verbeterde leefbaarheid. We ondersteunen particuliere initiatieven die daaraan bijdragen, zoals het meten van luchtkwaliteit en voorlichting over het stoken van houtkachels.

Biodiversiteit

De biodiversiteit (soortenrijkdom) neemt schrikbarend af. Ons doel is om de biodiversiteit en natuurrijkdom te versterken. Dit doen we in de gemeente Zeist door de Biodiversiteitsvisie verder uit te werken en ook meer geld hiervoor beschikbaar te stellen. We zoeken actief naar grote en kleine mogelijkheden om de biodiversiteit te versterken, ook in regionaal verband. Als gemeente hebben we hierin een voorbeeldfunctie, maar ook de inwoners hebben een eigen verantwoordelijkheid. Initiatieven vanuit de samenleving, zoals Samen Duurzaam Zeist, de biodiversiteitswerkgroep of van een zelfstandige straat, willen we dan ook van harte ondersteunen.

Klimaatadaptatie

Bij klimaatadaptatie gaat het om aanpassingen in de openbare en private ruimte om de gevolgen van de klimaatverandering zo goed mogelijk te beheersen. Denk aan zware regenval of lange periodes van droogte en hitte. Door een veel straatwerk of asfalt en de toename van extreme buien, ontstaat bijvoorbeeld vaker wateroverlast en -schade. De gemeente zal met betrokken partners en inwoners, het waterschap en de provincie vol moeten inzetten om de gevolgen van de veranderende

weersomstandigheden te beperken. De 'Route naar een klimaatadaptie Zeist' is daar een mooie aanzet voor, maar er moeten extra stappen gezet worden.

- ⊕ Versteende gebieden (straatwerk, asfalt) vergroenen, met aanplant van inheemse soorten.
- ⊕ Bij ruimtelijke ontwikkelingsprojecten actief sturen op meekoppelkansen om de biodiversiteit en mate van klimaatadaptatie te verbeteren.
- ⊕ Maximale aanplant van bomen om zoveel mogelijk CO₂ op te slaan, biodiversiteit te vergroten en hittestress tegen te gaan.
- ⊕ Initiatiefnemers van (ver)bouw en renovatieprojecten worden verleid, aangemoedigd en daar waar mogelijk verplicht om klimaatadaptief, groen en circulair te (ver)bouwen.
- ⊕ Snippergroen kan belangrijk zijn in het behoud en de versterking van de biodiversiteit. De gemeente is terughoudend met de verkoop ervan aan inwoners.
- ⊕ Uitvoering van het 'Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan' moet voortvarend worden uitgevoerd, met name de uitvoering van de maatregelen voor klimaatadaptatie.
- ⊕ De gemeente stimuleert de aanleg van groene daken en geeft zelf het goede voorbeeld.
- ⊕ Bij aanbestedingen worden aanbieders uitgedaagd en daar waar mogelijk verplicht om bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente.

3.2 Betaalbare en klimaatvriendelijke elektriciteit en warmte

In Zeist zijn al grote stappen gemaakt in de route naar klimaatvriendelijke energie. Aansluitend bij de landelijke doelstellingen zijn we op reis naar een energieneutraal en aardgasvrij Zeist in 2050. De 'Routekaart Nieuwe Energie voor Zeist' en de 'Transitievisie warmte' zijn voor de ChristenUnie-SGP de leidraad om naartoe te werken. De gemeente heeft de regie in deze lokale energietransitie en zorgt ervoor dat het doel haalbaar en betaalbaar is en iedereen de overstap kan maken. Voor inwoners is het belangrijk te weten wat ze zelf op welk moment kunnen doen om te verduurzamen. Eigen verantwoordelijkheid vinden wij hierin belangrijk. Daar waar nodig ondersteunen we particuliere initiatieven zoals 'Mijn Groene Huis' en de aardgasvrije, nul-op-de-meter-flat in Kerckebosch, die ook een voorbeeld is voor heel Nederland.

Energiebesparing

De energietransitie begint met besparen. Dat wat je niet gebruikt, hoef je ook niet op te wekken. De inzet van de gemeente is om inwoners, woningcoöperaties en bedrijven te stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen. Veel maatregelen zijn goedkoop en eenvoudig te nemen door de inwoners zelf. Via voorlichting en acties kunnen we als gemeente daarbij helpen. Lokale ondernemers willen we uitdagen om een energiebesparingsconvenant te sluiten. De ChristenUnie-SGP vindt dat de gemeente een voorbeeldfunctie vervult en onderschrijft de doelstelling om al in 2030 als gemeentelijke organisatie energieneutraal te zijn.

Duurzame energieopwekking

Het duurzaam opwekken van energie is één van de grote vraagstukken op dit moment. We realiseren ons dat we in een transitie zitten van fossiele brandstoffen naar duurzame energieopwekking. Zonnepanelen op het dak zijn een belangrijke bron van duurzame energie en voor particulieren al een rendabele investering. Toch ligt er voor de gemeente een taak om drempels weg te nemen. Dit kan door voorlichting, advies, versoepeling van regels of door een financiële prikkel. Ook bedrijven, woningcorporaties en VVE's moeten worden verleid om hun daken te gebruiken voor duurzame energieopwekking, voor zichzelf of voor de omgeving. Dit doen we bij voorkeur samen met de lokale initiatieven.

Grootschalige energieopwekking via windmolens ligt in heel Nederland gevoelig, in Zeist niet anders. Kijkend naar de gemeente zijn de mogelijkheden voor de opwekking van windenergie zeer beperkt.

Inmiddels is ook duidelijk dat de komende 4 tot 7 jaar geen grootschalige opwekking van zowel wind als zon mogelijk is, gezien de overbelasting van het hoogspanningsnet. Als ChristenUnie-SGP vinden we echter wel dat we onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen en ons moeten inspannen om te kijken welke mogelijkheden er wél zijn. Klimaatverandering tegengaan is te belangrijk om uit te stellen. Als er, binnen alle wettelijke kaders die er zijn, mogelijkheden zijn voor de opwekking van windenergie, dan is de volgende stap om lokaal te bepalen aan welke eisen een dergelijk project dient te voldoen. Hierin is zorgvuldige afweging tussen de klimaatdoelstellingen en belangen van inwoners en de natuurwaarden van groot belang.

Zoals ook afgesproken in de routekaart 'Nieuwe energie voor Zeist' staat de gemeente open voor innovaties en alternatieven voor grootschalige opwekking via wind en zon. Hierbij worden ook opslagmogelijkheden voor energie en *smart grids* (digitaal netwerk dat aanbod en vraag beter op elkaar afstemt) betrokken. Bij grootschalige duurzame energieopwekking streven wij naar 100% lokaal eigendom. Lokale coöperaties (zoals de DECZ) krijgen daar een belangrijke rol in.

Lokale initiatieven

De ChristenUnie-SGP Zeist is blij met de vele succesvolle lokale initiatieven op het gebied van duurzaamheid. De inwonersinitiatieven 'Samen Duurzaam Zeist', 'Mijn Groene Huis' en 'Mijn Groene Bedrijf' kunnen op onze steun rekenen. Zij helpen inwoners en bedrijven te verduurzamen met besparingsacties (Omlaag die meter, LED omruilactie) gezamenlijke inkoop (zonnepanelen, isolatie) en advies (energiecoaches). Ook de Zeister energiecoöperatie DECZ brengt de energietransitie dichterbij de burger en maakt lokaal eigendom mogelijk. Dit geldt ook voor andere burgerinitiatieven. Hierbij geldt dat er goede afspraken zijn over inzet van middelen en doelstellingen.

Warmte: afscheid nemen van aardgas

Bij nieuwbouw is aardgasvrij bouwen de norm. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Voor de gemeente Zeist is de 'Transitievisie warmte' hiervoor uitgangspunt. De komende jaren zal de inzet vooral gericht zijn op de wijken die zelf al het initiatief genomen hebben om van het aardgas af te gaan. Geothermie is voor ons een potentiële bron voor het leveren van warmte. Onderzoek zal uit moeten wijzen of deze bron van warmte voor onze gemeente beschikbaar is.

- ⊕ 'Mijn Groene Huis' en 'Mijn Groene Bedrijf' vormen de centrale plek waar inwoners en bedrijven terecht kunnen voor vragen en hulp bij de energietransitie.
- ⊕ We ondersteunen inwoners bij het isoleren van de woning. Dit kan via voorlichting en daadwerkelijke (financiële) ondersteuning voor hen die dat nodig hebben.
- ⊕ Wij vinden houtige biomassa geen geschikte alternatieve warmtebron. Biovergisting kan, onder voorwaarden, wel een alternatief zijn.
- ⊕ Het uitvoeringsplan om afscheid te nemen van aardgas wordt per wijk of buurt samen met de bewoners en gebouwdeigenaren uit de wijk bepaald.
- ⊕ Opwekking van zonne-energie op daken en in gevels is een uitstekende vorm van meervoudig ruimtegebruik. Door de groei van elektrische mobiliteit zal de vraag naar laadmogelijkheden toenemen. Indien mogelijk kan de gemeente dit verplichtend opleggen bij (her)bouwprojecten.
- ⊕ De gemeente Zeist stimuleert participatie van energiecoöperaties, zodat bewoners met elkaar kunnen investeren in duurzame energie en warmte.
- ⊕ Voor grootschalige zon- en windprogramma's hanteert de gemeente sociaal-maatschappelijke kaders (inspraak en participatie), met actieve betrokkenheid van alle belanghebbenden. Het draait om zorgvuldige integratie in het landschap (meervoudig ruimtegebruik).
- ⊕ De gemeente Zeist zorgt ervoor dat duurzame energie binnen de landsgrenzen en het liefst zo regionaal mogelijk opgewekt wordt.

- + In de komende raadsperiode maken we het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam, circulair en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel.

Grondstoffen en circulariteit

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger en de tarieven voor de verwerking van restafval steeds hoger. Daarnaast heeft afval een enorme impact op het milieu: enerzijds aan de productiekant, anderzijds aan de verwerkingskant. We zullen ons afval dus drastisch moeten verminderen. De inzet van de gemeente moet zich richten op vermindering van verpakkingen en eenmalig gebruik van materialen. Dit kan via de VNG, maar ook via de RMN en AVU. Daarnaast is bewustwording bij inwoners een doorlopende opgave. Ten eerste door minder afval te creëren, ten tweede door de waardevolle grondstoffen uit afval te hergebruiken via afvalscheiding en -inzameling.

- + In de gemeente Zeist kennen we geen afval meer, alleen maar grondstoffen. Afval scheiden bij de bron is daarom de norm. Daarnaast is het recyclestation dé plek waar grondstoffen een nieuw leven kunnen krijgen.
- + Bij hoogbouw voeren we zogeheten nascheiding in en kijken we hoe we GFT apart kunnen inzamelen.
- + Lokale initiatieven zoals 'Samen Duurzaam Zeist', 'Zeist Zonder Zwerfafval' en de bermbrigade worden van harte ondersteund.
- + Wij willen dat er alleen nog folders bezorgd worden als inwoners daar via een JA-sticker om vragen. Voor de Nieuwsbode en de Stadspers blijven de huidige regels gelden.
- + Wij zijn voorstander van het principe "de vervuiler betaalt". De invoering van Diftar (afvalstoffenheffing op basis van hoeveelheid afval per huishouden) kan een goed middel zijn om het (dure) restafval verder te verminderen en de inwoner te belonen als zij weinig afval hebben.
- + Het tegengaan van zwerfafval en bijplaatsing heeft prioriteit. Hier komt een aparte boa voor die handhaaft.
- + Voor het opruimen van zwerfafval door inwoners, scholen of maatschappelijke organisaties worden materialen gratis ter beschikking gesteld aan de inwoners.
- + Hergebruik via kringloopwinkels, de weggeefwinkel en het recyclestation wordt gepromoot. We willen kijken hoe we (niet-commerciële) kringloopwinkels kunnen ondersteunen om zoveel mogelijk ingezamelde zaken eventueel te repareren en weer te verkopen.
- + We zorgen voor een gezamenlijke circulaire economie met lokale branche- en ondernemersverenigingen, bijvoorbeeld voor het uitwisselen van lokale reststromen.

Hoofdstuk 4. Zorg

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is dat bijna iedereen deel uitmaakt van een of meerdere netwerken van mensen. Denk aan gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, verenigingen, geloofsgemeenschappen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen. De ChristenUnie-SGP blijft daarom inzetten op een participatiesamenleving: het is belangrijk dat mensen elkaar helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan inwoners die het niet op eigen kracht redden. De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat we in de gemeente Zeist extra gaan investeren in preventie en vroegsignalering. Voorkomen is altijd beter dan genezen.

Het uitgangspunt van de ChristenUnie-SGP is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geartheid, afkomst, leeftijd of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen en te worden beschermd als dat nodig is.

4.1 Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op iemands prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

- ⊕ Op basis van het 'Nationale Preventieakkoord' komt er in de gemeente Zeist een lokaal Preventieakkoord. Door een motie van de ChristenUnie-SGP is er in Zeist al aandacht voor preventie. We willen dat in de komende periode het beleid om roken, overgewicht, probleemdrinken en drugsgebruik (verder) terug te dringen wordt doorgezet.
- ⊕ De gemeente Zeist maakt werk van gezonde voeding, geen alcohol en drugs, niet roken en voldoende beweging en neemt dit op in het lokale Preventieakkoord.

4.2 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties

De ChristenUnie-SGP is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal, bereikbaar en met een menselijk gezicht. In toenemende mate wordt er een beroep gedaan op hulpverlening binnen de kerken. Kerken pakken steeds vaker maatschappelijke taken op. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vragen om wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en kerken (diaconieën).

De gemeente moet vol inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en het voorkomen en verminderen van bureaucratie. De ChristenUnie-SGP wil dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van inwoners.

- ⊕ Als zorg niet via een Zorg-in-natura (ZIN) contract geleverd kan worden, dan is een persoonsgebonden budget (pgb) een instrument om toch passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen.
- ⊕ Er moeten altijd mogelijkheden tot maatwerk blijven.
- ⊕ Wij stimuleren structureel overleg tussen kerken (diaconieën) en de gemeente, om kerken een volwaardige plaats te geven in de sociale structuur van de kernen en wijken.
- ⊕ De ChristenUnie-SGP wil meer hergebruik en delen van (zorg)middelen.

Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe terwijl er veel minder GGZ-bedden zijn. Bovendien worden problemen niet tijdig herkend en blijft zelfs hulp uit omdat er onvoldoende geld is. Mensen die verward gedrag vertonen horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, ze verdienen de aandacht van de omgeving en vooral (eerstelijns) hulp.

- ⊕ Samen met de GGZ maakt de gemeente afspraken over hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en hoe wordt voorkomen dat mensen afhankelijk worden van de GGZ.
- ⊕ Preventie door de signalerende rol van de omgeving zal, doordat er eerder hulp geboden wordt, overlast verminderen.

4.3 Mantelzorgers en Vrijwilligers

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn van onschatbare waarde. De ChristenUnie-SGP pleit voor een ruimhartig beleid binnen de financiële kaders. Er moeten voorwaarden worden gesteld, zodat de burger zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en solidair is met mensen met een handicap, psychische klachten of een langdurige zorgbehoefte. Wij zijn erg blij met de ruime ondersteuning die via 'Steunpunt Mantelzorg Zeist' gegeven wordt.

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Wij zetten in op respijtzorg, waardering van de mantelzorg en het proactief benaderen van mensen die mantelzorg zijn. De gemeente faciliteert vrijwilligerswerk en maakt het vrijwilligers en organisaties/verenigingen niet onnodig moeilijk door regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van inwoners door middel van vrijwilligerswerk.

- ⊕ In de gemeente Zeist ontwikkelen we een visie op informele zorg en de manier waarop de informele zorg zich verhoudt tot de formele zorg.
- ⊕ De gemeente wijst mantelzorgers actief op ondersteuning en motiveert inwoners om mantelzorg te worden.
- ⊕ In de gemeente Zeist minimaliseren we regels en drempels bij het aanvragen van een mantelzorgwoning.
- ⊕ De gemeente biedt de mogelijkheid van een vrijwilligersverzekering.

4.4 Iedereen telt mee en doet mee

Met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is een inclusieve samenleving dichterbij gekomen. Maar de ChristenUnie-SGP wil verder. Mensen met een beperking moeten op alle fronten mee kunnen doen.

- ⊕ De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners en ook digitaal moet de gemeente bereikbaar zijn voor mensen met een beperking.
- ⊕ De gemeente geeft het goede voorbeeld door voldoende medewerkers met een arbeidsbeperking in dienst te hebben en door stageplekken te creëren.
- ⊕ De gemeente werkt aan het verder ontwikkelen én uitvoeren van een lokale inclusieagenda voor inwoners met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking. De diverse doelgroepen worden hier actief bij betrokken.

4.5 Langer zelfstandig

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke

klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. Wij zijn dan ook erg blij met het initiatief om bij 75⁺-ers langs te komen voor een huisbezoek.

Steeds meer mensen met een zorgvraag wonen langer thuis. Woningen moeten dan geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie-SGP vindt dat de gemeente Zeist daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties, een grote verantwoordelijkheid heeft.

Niet alleen woningen, maar ook de openbare ruimte moet toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten. Juist dichtbij huis.

- ⊕ Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- ⊕ Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben.
- ⊕ Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- ⊕ De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting en georganiseerde activiteiten, bijvoorbeeld door Sportief Zeist.
- ⊕ De ChristenUnie-SGP wil ruimte willen geven aan woonzorginitiatieven waarbij inwoners elkaar ondersteunen in de verschillende levensfasen.
- ⊕ Sport en bewegen voor ouderen wordt een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid.
- ⊕ Zingeving wordt bij gesprekken met ouderen een bespreekbaar onderwerp, zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties.
- ⊕ De gemeente neemt het voortouw om met huisartsen, wijkverpleging, geriatisch deskundigen en verpleeghuizen voor elke wijk één organisatieplan voor ouderenzorg te maken. Per wijk is er één herkenbaar en aanspreekbaar wijkverpleegkundig team. De keuzemogelijkheid voor identiteitsgebonden zorg blijft bestaan.
- ⊕ De website van de gemeente is 'ouderenproof'. Per wijk is er een actuele sociale kaart, die ook in gedrukte vorm beschikbaar is.

4.6 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Zeist heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om goede opvang van vluchtelingen en statushouders. Mensen die huis en haard hebben verlaten, moeten een veilig onderkomen krijgen. In Zeist is ook een lange traditie met de opvang van vluchtelingen. De reacties daarop vanuit de samenleving zijn hartverwarmend.

Integratie is geen keuze, maar een morele verplichting. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk worden opgenomen in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. De ChristenUnie-SGP pleit allereerst voor gespreide, kleinschalige opvang van vluchtelingen. De gemeente moet de taakstelling voor huisvesting van statushouders halen. Via de versnelde woningbouwopgaven zorgen we ervoor dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt.

- ⊕ De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het huisvesten van statushouders verspreid over de wijken.
- ⊕ Activiteiten vanuit de samenleving, zoals maatjes-/buddyprojecten voor taal en participatie, worden omarmd. Die dragen bij aan de kennismaking met onze waarden en cultuur.
- ⊕ Statushouder worden ondersteunt om hen zo snel mogelijk in te laten burgeren (Wet inburgering 2021).

Hoofdstuk 5. Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Zeist moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. De ChristenUnie-SGP wil dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis onderwijs en zorg kunnen krijgen, óók als zij extra ondersteuning nodig hebben. In de gemeente Zeist past onderwijs en ondersteuning bij de cultuur, identiteit en achtergrond van het gezin.

5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Stabiele, sterke en liefdevolle gezinnen vormen de veilige basis voor gelukkige kinderen die zich goed ontwikkelen. De ChristenUnie-SGP wil dat stellen met kinderen handvatten aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Zo moet de geboortezorg gericht zijn op zowel de lichamelijke als de mentale voorbereiding op de komst van een kindje. De eerste 2,5 jaar van een kind zijn essentieel in diens kansen op een stabiele ontwikkeling. In de gemeente Zeist gaan we met de Jeugdgezondheidszorg of GGD extra inzetten op deze periode.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw zijn in relaties niet vanzelfsprekend. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig, omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen.

- ⊕ Met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)echtscheidingsbeleid, allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van ouders in Zeist, maar daarnaast ook op tijdige hulp en nazorg als een scheiding onvermijdelijk is. Dit kan door ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning.

Effectieve ondersteuning

We zien een ontwikkeling waarbij ouders steeds vaker een beroep doen op jeugdhulp. De ChristenUnie-SGP pleit voor preventie en vroegsignalering, want jongeren en hun ouders zijn erbij gebaat dat op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is. Zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is het nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals één plan maakt.

De ChristenUnie-SGP wil in de gemeente Zeist de volgende drie belangrijkste punten aanpakken, zodat de kosten in de jeugdzorg beheerst kunnen worden.

- ⊕ Scholen moeten in staat gesteld worden hun pedagogisch klimaat zo vorm te geven dat kinderen en jongeren niet uitvallen. Daar waar dat toch dreigt, is er een goede link tussen scholen, jeugdzorg en de gemeente.
- ⊕ We zetten de praktijkondersteuner van de huisartsen in als professional die jeugdigen met lichte psychosociale problematiek ondersteuning geeft.
- ⊕ We bouwen residentiële jeugdzorg af. Kinderen hebben fundamenteel recht om op te groeien in een gezin. Soms kan dat niet, dan zoeken we de beste oplossing voor het kind, een pleeggezin, een gezinshuis of maatwerk.

In het hulpverleningstraject willen we de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk om de zorg dichtbij verblijfplaatsen van kinderen te organiseren. Het spreekt voor zich dat het Rijk daarvoor voldoende adequate middelen beschikbaar stelt.

- ⊕ Ouders en gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kopen als de gemeente die zorg zelf niet heeft ingekocht.
- ⊕ Samen met de zorgpartners zorgen we voor continuïteit van zorg en ondersteuning, en een “warme” overdracht als jongeren 18 jaar worden.
- ⊕ Bij multiprobleemgezinnen werken betrokken hulpverleningsinstanties nauw samen onder één regiehouder met één plan.
- ⊕ Jongeren die mantelzorger zijn worden optimaal ondersteund vanuit de WMO, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.
- ⊕ De gemeente Zeist biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding.
- ⊕ Wij willen aandacht voor de psychische gezondheid bij kinderen en ouders, en extra inzet op het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren. Dit kan door voorlichting en het aanbieden van laagdrempelige hulp.

5.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek. Het is een plek waar ze zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. In de gemeente Zeist moet het onderwijs gelijke kansen bieden voor alle leerlingen, ongeacht de wijk waarin een school staat of de financiële situatie van ouders. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval in samenwerking met de schoolbesturen en de jeugdzorg.

- ⊕ De ChristenUnie-SGP wil dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, de overheid en het bedrijfsleven in de gemeente Zeist. Hierbij is vooral aandacht voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen.
- ⊕ In de gemeente Zeist krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving.
- ⊕ Voor het versterken van preventie en vroegsignalering werkt de gemeente samen met professionals in het onderwijs en in de vroeg- en voorschoolse voorzieningen.
- ⊕ Er komt extra begeleiding vanuit het wijkteam, in samenwerking met het onderwijs, voor overbelaste jongeren die door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan.
- ⊕ De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid betreft de onderwijshuisvesting, waarbij vernieuwing van onderwijs wordt gestimuleerd en er aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.
- ⊕ Er komt een laagdrempelige aanpak voor laaggeletterden (jongeren en volwassenen) om achterstanden weg te werken.
- ⊕ (ongeoorloofd) schoolverzuim is vaak een eerste signaal van problemen in een gezin of bij een leerling zelf. Het melden van het verzuim en een adequate opvolging is daarom belangrijk om vroegtijdig hulp te kunnen bieden als dat nodig is.

Hoofdstuk 6. Economie

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

De ChristenUnie-SGP staat voor een economie die er is voor mensen in plaats van andersom. Een economisch beleid dat streeft naar maximale bloei, niet naar maximale groei.

6.1 Duurzame werkgelegenheid

Bedrijven en ondernemers in de gemeente Zeist zijn onmisbaar. Ze zijn van grote waarde voor onze economie en leefbaarheid. Ze creëren werk en zorgen voor innovaties. Een sterke lokale en regionale economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens de ChristenUnie-SGP pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

- + De gemeente Zeist stelt zich op als partner voor ondernemers.
- + De gemeente moet goede voorwaarden scheppen om (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap te stimuleren.
- + Er blijft behoefte aan goede (nieuwe) bedrijfshuisvesting in de gemeente. We mogen vrijkomende bedrijfspanden niet zomaar omzetten naar woningen.
- + Gemeentelijke inkoop doen we in de gemeente Zeist zoveel mogelijk lokaal of regionaal.
- + De ChristenUnie-SGP in de gemeente Zeist wil dat de lokale overheid investeert in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid. Ook digitaal.
- + Gemeente Zeist zet zich in voor goede regelingen voor het aantrekken van werkgelegenheid.
- + Sociale ondernemers krijgen een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop. Bij alle aanbestedingen is Social Return een voorwaarde.
- + Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte betreft de gemeente ondernemers bij de planning en de werkzaamheden, om draagvlak te creëren en de overlast te beperken.
- + Er komen afspraken met werkgevers over het stimuleren van duurzaam woon-werkverkeer.

6.2 Werken en rusten

De ChristenUnie-SGP hecht grote waarde aan een goede balans tussen werken, zorgen en rusten. De ontwikkeling naar een 24-uurseconomie vinden we onwenselijk, maar lijkt niet te stoppen. Tegelijkertijd zien we mensen op zoek naar meer rust en onthaasting. De coronacrisis heeft die behoefte benadrukt. Onze samenleving en economie gedijen als er rustmomenten zijn. Vanuit onze christelijke levensovertuiging genieten wij van de zondag als collectief rustmoment. God geeft ons niet voor niets de zondag om verstilling te zoeken en te genieten van kerkdiensten, van gezin en familie en van ontspanning.

- + Voor de ChristenUnie-SGP is de zondag geen reguliere werkdag, maar een gemeenschappelijke rustdag, ook voor onze lokale ondernemers. Dit betekent dat de mogelijkheden voor de zondagsopenstelling van winkels niet verder verruimd worden.
- + Ondernemers mogen niet gedwongen worden om hun winkel op zondag te openen.

6.3 Recreatie en toerisme

Ontspannen dichtbij huis. De coronacrisis heeft geleerd dat we hierin nog meer moeten investeren. Samen met ondernemers maakt de gemeente een plan om recreatie in en rond gemeente Zeist te stimuleren en uit te breiden. Daarbij hebben we oog voor behoud van kwetsbare natuur.

- + Naast de ontsluiting van onze toeristische trekpleisters gaan we inzetten op optimale fiets- en wandelverbindingen voor recreatie en het woon-werkverkeer.
- + We stimuleren buitensport in de openbare ruimte, zoals mountainbiken en skaten.
- + We zetten in op gebiedspromotie samen met inwoners en lokale ondernemers.

6.4 Bloeiend centrum

De detailhandel verandert van aard en structuur. De 'Retailvisie' geeft een goede aanzet om hier op in te spelen. De ChristenUnie-SGP let hierbij op de leefbaarheid van de kernen en op sociale veiligheid in en rond winkelgebieden. We zijn trots op de metamorfose die het centrum heeft ondergaan.

- + Om het winkelgebied in de gemeente Zeist meer te concentreren, en de leefbaarheid te bevorderen, gaan we winkelbestemmingen buiten de centrumkern wijzigen in woonbestemmingen of bieden we ruimte aan kleine (creatieve) start-ups.
- + Door een (gezamenlijke) aanpak van winkelcriminaliteit wordt de positie van (kleine) winkeliers verbeterd.
- + De ChristenUnie-SGP zet zich in voor optimaal onderhoud en voor de uitstraling van het centrum en de winkelcentra. Toegankelijkheid voor mensen met een beperking is een belangrijk punt van aandacht.
- + Verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers is belangrijk voor een bloeiend centrum, hier blijft aandacht nodig.

6.5 Waardering van voedsel

Het is belangrijk om te weten waar ons eten vandaan komt. Daarbij is een betere verbinding tussen stad en platteland van belang. Ook de lokale overheid kan een andere eetcultuur bevorderen door bij te dragen aan meer lokale, biologische en gezondere producten en voedselketens. Stadslandbouw is daarom een goed idee. Het verlevendigt onze gemeente, brengt onze voedselproductie dichterbij huis en maakt de openbare ruimte groener en leefbaarder. Het 'Platform Stadslandbouw Zeist' verdient daarom onze blijvende ondersteuning.

- + Elke basisschoolklas krijgt de gelegenheid om een (circulaire) boerderij te bezoeken, een school(moes)tuin aan te leggen of een excursie naar een natuurgebied te maken.
- + We ondersteunen initiatieven die voedselverspilling tegengaan. De gemeente geeft het goede voorbeeld: 100% duurzaam en zo lokaal mogelijk.

6.6 Gezonde agrarische sector

Hoewel de agrarische sector een beperkte omvang heeft in de gemeente Zeist is ze wel belangrijk. Vanaf de sportvelden van Seastum tot de Odijkerweg grenst Zeist aan agrarisch gebied. Wij zijn trots op onze agrarische sector, zij werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie, en produceert in balans met dier en leefomgeving. De sector zorgt in Zeist ook voor een belangrijke groene buffer met het Utrecht Science Park, Bunnik en Driebergen.

- + Wij willen inzetten op kringlooptlandbouw, lokale voedselketens en de agrariërs als medebeheerder van de openbare ruimte.
- + De vraag naar meer recreatie, natuurontwikkeling, woongelegenheden en grootschalige duurzame energieopwekking legt veel druk op agrariërs in het buitengebied. De belangen van de agrarische bedrijven staan in dit gebied voorop.

Hoofdstuk 7. Meedoen op de arbeidsmarkt

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen en we relaties opbouwen met anderen.

In onze gemeente maken 4,2% van de huishoudens gebruik van de bijstand of participatiewet. Het is goed dat we diverse regelingen hebben om deel te kunnen blijven nemen aan de samenleving, en om een fatsoenlijk inkomen te hebben. Langdurig gebruik van regelingen maakt dat mensen steeds verder wegzakken in structurele armoede. Dit willen we niet laten gebeuren.

We leven in één van de rijkste landen ter wereld, maar ook in onze gemeente lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden, zelfs niet mét een baan. De ChristenUnie-SGP vindt dat niemand in de gemeente aan zijn of haar lot mag worden overgelaten. Dit vraagt niet alleen om een goede aanpak voor sociale zekerheid, maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken.

- ⊕ De gemeente Zeist zet zich in voor een ruimhartig bijstandsbeleid vanuit vertrouwen en volgens de menselijke maat. Mensen hebben een fatsoenlijk inkomen. Inwoners houden zelf regie over hun leven en worden ondersteund om een bijdrage te leveren aan de buurt en gemeente waar ze wonen.
- ⊕ Solidariteit komt van twee kanten. Er zijn rechten en plichten, maar hiervoor geldt wel de menselijke maat. Wanneer mensen bewust misbruik maken van regelingen, fraude plegen of niet willen werken, stellen we duidelijk een grens en is er geen recht meer op een uitkering.
- ⊕ In de gemeente Zeist zijn we alert op arbeidsdiscriminatie op welke grond dan ook. De gemeente zelf moet ook oog hebben voor ongelijkheid in eigen beleid.

7.1 Aan het werk

Mensen zijn meer dan alleen hun verdienvermogen. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving is heel waardevol, voor iemands welbevinden en voor de maatschappij. De arbeidsmarkt is constant aan het veranderen. De uitdaging voor de komende jaren is om de openstaande vacatures in onder andere de zorg gevuld te krijgen. Dit biedt tevens kansen om onze inwoners die niet eenvoudig aan een baan kunnen komen, aan het werk te helpen.

Voor mensen met een beperking moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij hun talenten in kunnen zetten, of dat betaald is of via vrijwilligerswerk. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld in en maakt bedrijven enthousiast, mede door hen te ondersteunen.

- ⊕ De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.
- ⊕ De gemeente Zeist maakt afspraken met bedrijven over kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken.
- ⊕ Er wordt extra geïnvesteerd om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan te helpen. De gemeente stimuleert dit via de RSD, BIGA of andere initiatieven.
- ⊕ De gemeente moet zorgvuldig zijn als het gaat om het vragen van een tegenprestatie. Deze sluit zoveel als mogelijk aan bij de kennis en talenten van mensen en mag niet ten koste gaan van regulier werk. Ook mantelzorg geldt als tegenprestatie

Nieuwkomers en arbeidsmigranten

Voor een goede integratie is het van belang dat nieuwkomers snel aan de slag kunnen. Ook in onze gemeente werken en wonen arbeidsmigranten. Zij zijn voor onze lokale economie belangrijk, maar vormen een kwetsbare doelgroep.

- ⊕ Vluchtelingen wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen.
- ⊕ De gemeente Zeist zorgt dat er een goede verbinding is tussen de nieuwe inburgeringswet en de ondersteuning bij en bemiddeling naar werk.
- ⊕ De gemeente is alert op uitbuiting, mensenhandel en slechte woonomstandigheden bij arbeidsmigranten.

7.2 Armoede en preventie en schulden

Ook in de gemeente Zeist groeien kinderen in armoede op, dit willen we bestrijden. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en veel stress. Armoederegelingen zijn bedoeld om mensen en gezinnen te helpen en dienen eenvoudig toegankelijk te zijn. Het 'Minimaboekje' van de gemeente Zeist geeft goed inzicht in bestaande regelingen. En hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen.

- ⊕ Voorkomen is beter dan genezen, daarom is maximale inzet op preventie en vroegsignalering nodig. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht.
- ⊕ We ondersteunen maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van armoedebestrijding zoals de Voedselbank, Sociaal Raadsliden en Kerk en Samenleving.
- ⊕ De gemeente Zeist blijft een ruimhartig minimabeleid voeren. De minima mogen niet de dupe worden van eventuele bezuinigingen.
- ⊕ Er moet doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer aangeboden worden op ontmoetingsplekken in de wijken. Aparte aandacht voor jongeren is hierbij gewenst.
- ⊕ De gemeente Zeist sluit zich aan bij de Alliantie Kinderarmoede.
- ⊕ De gemeente Zeist gaat in overleg met bestaande organisaties een rol kunnen spelen in het beschikbaar stellen van bijvoorbeeld schoolspullen, menstruatiemiddelen, fietsen of isolatiematerialen.
- ⊕ Voorzieningen voor hulp en financiële ondersteuning zijn laagdrempelig en worden beter bekend bij de doelgroep.
- ⊕ De gemeente Zeist zet in op het aanbieden van saneringskredieten aan mensen met problematische schulden. Daarmee worden schulden afgekocht en blijft er nog maar één schuldeiser over. Zo creëren we rust en perspectief. We benutten het landelijke Waarborgfonds als waarborg voor de saneringskredieten.

Hoofdstuk 8. Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

Ieder mens heeft ruimte nodig. Ruimte om te wonen, te werken, te reizen en te recreëren. Maar de ruimte is beperkt, belangen botsen. Natuur, stikstof, woningnood, klimaat en economie, produceren en consumeren... De keuzes van de ChristenUnie-SGP zijn gebaseerd op het beschermen van het natuurlijk evenwicht dat God in de schepping heeft gelegd. Duurzaam ruimtegebruik is het uitgangspunt.

Wonen gaat over zoveel meer dan stenen stapelen. Wonen gaat over samenleven, over samenhang, over gemeenschappen in een straat, buurt of wijk. De ChristenUnie-SGP knokt voor de kansen van starters en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

8.1 Wonen

Wonen in de gemeente Zeist is wonen in het groen, dit geldt voor alle kernen. Helaas is ook de woningnood in de gemeente Zeist groot. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen en voor de starter op de woningmarkt is er weinig te vinden.

Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen maken het nodig dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied. Zeist heeft in Kerckebosch laten zien dat "natuurinclusief" bouwen voor een brede doelgroep mogelijk is. De ChristenUnie-SGP staat open voor nieuwe projecten die zorgvuldig en goed in te passen zijn in de groene omgeving. Gezien de grote vraag naar ruimte voor wonen, mobiliteit, duurzaamheid en recreatie zijn wij geen voorstander om groene ruimte te bestemmen voor professionele sport, de ChristenUnie-SGP stelt andere prioriteiten. Wij willen in de komende vier jaar een plan opstellen om een nieuwe wijk aan Zeist toe te voegen. We denken daarbij aan woningen die vooral geschikt zijn voor starters en ouderen. Het opofferen van groen binnen de bebouwde kom en het verder verdichten heeft negatieve gevolgen voor het groene karakter van onze gemeente en heeft niet onze voorkeur. We moeten zoeken naar een balans tussen het behouden van het groene karakter en een antwoord geven op de vraag naar woningen.

Beschikbare (duurzame) woningen

- + Het woonbeleid van de gemeente Zeist moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven.
- + Indien dit mogelijk wordt gaan we woningen, binnen de daarvoor gestelde wettelijke kaders, toewijzen aan eigen inwoners. Aan eventuele experimenten op dit gebied gaan we meedoen.
- + De gemeente ontwikkelt voor buurten en wijken leefbaarheidsbeleid samen met betrokkenen, zoals welzijnswerk, politie, onderwijs, bewoners en corporaties.
- + Om groene ruimte buiten én binnen de kernen te behouden, blijven we inzetten op slimme uitbreiding. Tegelijk onderkennen we dat de woningbouwopgave zo groot is, dat aan bouwen buiten de grijze contouren niet te ontkomen valt. Aan de randen van Zeist biedt dat mogelijkheden om aantrekkelijke woonlandschappen te maken in combinatie met natuurontwikkeling.
- + Nieuwe wijken die gebouwd worden dienen duurzaam, natuurinclusief en zoveel als mogelijk circulair gebouwd te worden.
- + Transformatie van leegstaande kantoorgebouwen en winkels naar woningen worden bevorderd.

- ⊕ Tiny houses zijn uitstekend geschikt als (tijdelijke) huisvesting op terreinen die wachten op ruimtelijke ontwikkeling of anderszins hiervoor gebruikt kunnen worden.
- ⊕ De ChristenUnie-SGP is voor een woonverplichting bij nieuwbouw, zodat huizen niet opgekocht worden door huisjesmelkers.
- ⊕ Het onttrekken van betaalbare woningen aan de koopmarkt voor verhuur wordt tegengegaan. Hiervoor moet beleid opgesteld worden.
- ⊕ Door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen voert de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid.

Voor jong en oud

De ChristenUnie-SGP wil dat starters en jonge gezinnen in Zeist kunnen wonen en dat onze ouderen hier blijven wonen. Collectieve woonvormen kunnen daarbij helpen en zijn belangrijk omdat ze zorgen voor onderling contact, gezelschap en burenhulp.

- ⊕ Er komt in de gemeente Zeist ruimte voor woonzorgprojecten, meergeneratiewoningen en inclusieve wijken en hofjes.
- ⊕ Starters moeten in de gemeente Zeist hun wooncarrière kunnen beginnen. We willen de schaarste eerlijk verdelen en een deel van de te bouwen en vrijkomende sociale huurwoningen reserveren voor starters.
- ⊕ Binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft willen we initiatieven voor collectieve woonvormen voor ouderen ondersteunen.
- ⊕ Uitbreidingsprojecten op gronden van de gemeente zullen hoofdzakelijk bebouwd worden met goedkope koopwoningen en sociale huurwoningen.

Woningcorporaties

De ChristenUnie-SGP wil dat de gemeente Zeist woningcorporaties de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te bouwen. De komende raadsperiode moet er een plan komen hoe de corporaties de bestaande woningvoorraad volledig gaan verduurzamen. Woningcorporaties dragen zorg voor voldoende sociale huurwoningen. Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid, op het niveau van de buurt en de wijk.

- ⊕ De gemeente zorgt er samen met de wooncorporaties voor dat voldoende sociale huurwoningen beschikbaar zijn voor speciale doelgroepen (zoals ambulante cliënten beschermd wonen, statushouders, tienermoeders, arbeidsmigranten.)
- ⊕ De gemeente Zeist stelt met de woningcorporaties doelen op, gericht op het verbeteren van de energiehuishouding van woningen.

Duurzame woningen en andere gebouwen

Verduurzaming van de woningvoorraad is een immense opgave en vooral ook een zaak van lange adem. Bij de energietransitie is isolatie van woningen van groot belang. Deze transitie raakt alle terreinen van onze economie en samenleving, niet in het minst de gebouwde omgeving.

- ⊕ Bij nieuwbouw gaat het niet alleen om energiebesparing en gasvrij bouwen, maar ook om klimaatbestendigheid, zowel voor de omgang met water – waaronder het afkoppelen van hemelwater en afvalwater – als het voorkomen van hittestress. We willen dat Zeist beter gebruik maakt van de huidige juridische mogelijkheden en verkent wat er extra nodig is, zoals aanpassing van het Bouwbesluit.
- ⊕ De ChristenUnie-SGP stimuleert de bouw van nul-op-de-meterwoningen bij nieuwbouw door woningcorporaties. Op deze manier versnellen we de verduurzaming van de woningbouwsector.
- ⊕ Wijken met slecht geïsoleerde huizen en bewoners met lage inkomens moeten niet achteraan, maar vooraan staan bij de energietransitie. Waar aardgas geleidelijk wordt vervangen door duurzame warmte, wordt eerst geïnvesteerd in isolatie, zodat de energierekening echt omlaag gaat. Daardoor blijven de woonlasten bij verduurzaming gelijk (woonlastenneutraal) en worden

woningen ook comfortabeler. Hier ligt een belangrijke taak voor de gemeente en de woningcorporaties.

Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 3: Energie, klimaat en milieu

8.2 Openbare Ruimte & Natuur

Een belangrijk deel van ons leven maken we gebruik van gemeentelijke voorzieningen. De straatverlichting werkt, de straat ligt er netjes bij, er zijn parken, speeltuintjes en grasvelden. De openbare ruimte heeft invloed op onze gezondheid. We kunnen wandelen, spelen, ontmoeten in de buitenruimte. Ook voor ons gevoel van veiligheid, de vrijheid om anderen te ontmoeten en contacten te leggen is een goede, sociaal veilige openbare ruimte van levensbelang. De ChristenUnie-SGP denkt dan ook aan groepen die minder makkelijk hun weg vinden, zoals mensen met rollator, blindenstok, of kinderwagen. Iedereen moet in onze gemeente zijn of haar weg kunnen vinden.

De gemeente Zeist kent hoge natuurwaarden. De 'Groene Driehoek' rondom de Tiendweg tot het park Vliegbasis Soesterberg, de Zeister bossen en het polderlandschap tussen Zeist-West en Bunnik. Dit is wat Zeist uniek maakt en dat willen we graag behouden. De ChristenUnie-SGP zet zich in voor het behoud van het landschap en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

- ⊕ Bij de inrichting van de openbare ruimte in de gemeente Zeist wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- ⊕ Geen bezuiniging op natuur- en milieu-educatie.
- ⊕ De biodiversiteit in Zeist moeten we versterken en vergroten. De 'Biodiversiteitsvisie' is een goede aanzet, maar er moet meer worden geïnvesteerd.
- ⊕ Bij het aanbesteden van onderhoud en aanleg van de openbare ruimte zijn circulariteit en klimaatadaptatie belangrijke voorwaarden.
- ⊕ In de gemeente Zeist is er voldoende ruimte om te bewegen, spelen en sporten.
- ⊕ De gemeente geeft ruimte aan inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden. Inwoners worden verleid hun tuinen te "ontstenen" en regenwater af te koppelen.

Hoofdstuk 9. Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

Goede wegen, fiets- en wandelpaden en OV-verbindingen zijn noodzakelijk om economische, sociale, culturele en sportieve activiteiten te ondernemen. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar. De mobiliteit verandert en groeit. De uitdaging is deze verandering en groei op een duurzame manier in te vullen, zodat deze niet ten koste gaat van onze leefomgeving.

In 2021 heeft de Raad de 'Mobiliteitsvisie' en het 'Mobiliteitsplan' vastgesteld. De ChristenUnie-SGP vindt dat de uitvoering van dit plan prioriteit heeft. Deze stukken vormen de basis van het te volgen beleid in de komende jaren. Het belangrijkste daarbij is de verduurzaming van de mobiliteit, het vermijden van overbodig verkeer en het vergroten van het aandeel voor wandelen, fietsen en openbaar vervoer.

9.1 Voetgangers

- + Voet- en wandelpaden moeten voor de voetgangers (valide en mindervalide) goed en veilig zijn, te beginnen bij de routes naar basisscholen, winkelcentra, zorgvoorzieningen en andere belangrijke ontmoetingsplekken.
- + Op veel plekken hinderen brede heggen of overhangend groen de voetgangers. Eigenaren worden actief aangespoord om overhangend groen te snoeien. Indien noodzakelijk kunnen eigenaren gedwongen worden het voetpad "terug te geven" aan de voetganger. De gemeente heeft hier zelf een voorbeeldfunctie in.
- + Wandelpaden van en naar openbare voorzieningen en lokale ommetjes worden voorzien van voldoende bankjes, zodat ook mensen die minder goed ter been zijn, geregeld kunnen rusten of elkaar kunnen ontmoeten.

9.2 Fiets

- + Er komt een ambitieuze fietsagenda gericht op de groei van het fietsverkeer binnen Zeist en van en naar Zeist (woon-werkverkeer).
- + Er komt op de begroting een apart fiets- en voetgangersbudget en er wordt maximaal gebruik gemaakt van subsidies van andere overheden.
- + Het plan en de realisatie van de veilige en comfortabele fietsverbinding vanuit Zeist naar het Utrecht Science Park krijgt hoge prioriteit.
- + Ieder jaar lost de gemeente Zeist minstens 10 knelpunten op van de 'Fietsknelpuntenlijst', zoals opgesteld door de inwoners van de gemeente Zeist.
- + Er komen meer fietsstraten waar de auto te gast is en de fietser leidend is.
- + De gemeente gaat bij nieuwbouw of herstructurering van wijken uit van het fietsverkeer en richt wijken zo fiets- en kindvriendelijk in.
- + Bij winkelcentra, bushaltes en overige attractiepunten komen genoeg fietsenrekken.
- + De ChristenUnie-SGP Zeist ziet het liefst dat deelfietsen en -scooters zich beperken tot mobiliteitshubs, zoals station Driebergen-Zeist of bushalte Jordanlaan, om een wildgroei van aanbieders te voorkomen.
- + Met onze inwoners en de fietsersbond zijn (fiets)knelpunten in kaart gebracht. Deze zijn zichtbaar op de website van de gemeente, inclusief een reactie van de gemeente. Inwoners kunnen hier ook nieuwe fiets- en mobiliteitsknelpunten melden.

9.3 Openbaar vervoer

- ⊕ De gemeente Zeist moet lobbyen bij het Rijk en de provincie voor investeringen in het OV. Station Driebergen-Zeist dient de intercitystatus te behouden. De plannen voor een snelle hoogwaardige HOV-verbinding (Hoogwaardig Openbaar Vervoer) met het USP dienen verder uitgewerkt te worden.
- ⊕ De gemeente participeert actief bij het opstellen van programma van eisen voor de nieuwe OV-concessie, opgestart door de provincie. De focus ligt daarbij op meer buslijnen en kortere wachttijden. Openbare voorzieningen, zoals zorgcentra en de middelbare scholen, moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.
- ⊕ De provincie is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer, de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer, bijvoorbeeld voor doelgroepen. Door samen te werken voor plekken en tijdstippen waar de vraag naar OV te laag is, wordt het OV efficiënter. Zo kunnen we de bereikbaarheid van Austerlitz, Bosch en Duin, Den Dolder en Huis ter Heide verbeteren.
- ⊕ Het OV en ander publiek vervoer moet zero-emissie worden.

9.4 Parkeren

- ⊕ De ChristenUnie-SGP wil dat de gemeente het gebruik van deelauto's stimuleert, zodat er minder blik op straat komt. Het lokale initiatief 'Samen Slim Rijden' heeft bewezen dat een deelauto een uitstekend alternatief is voor de tweede (en soms eerste) auto.
- ⊕ Het laadpalenbeleid moet uitgevoerd worden, indien noodzakelijk wil de ChristenUnie-SGP extra inzet. We staan open voor innovaties.
- ⊕ Bestaande parkeerterreinen worden, waar dit ruimtelijk inpasbaar is, voorzien van daken met zonnepanelen om zo bij te dragen aan de klimaatopgave.

9.5 Verkeersveiligheid

- ⊕ We streven naar nul verkeersslachtoffers.
- ⊕ Het uitgangspunt voor de infrastructuur is het 'Duurzaam Veilig' principe: wegen zo inrichten dat voor weggebruikers de maximumsnelheid al duidelijk blijkt uit de weginrichting en zij hun snelheid hiernaar aanpassen.
- ⊕ De verkeerssituatie moet, met name voor voetgangers en fietsers, overzichtelijker en veiliger worden.
- ⊕ De ChristenUnie-SGP pleit voor het weren van grotere vrachtwagens uit het centrum.
- ⊕ De gemeente zorgt voor veilige loop- en fietsroutes naar de scholen. Straten bij scholen kunnen op verzoek tijdens haal- en brengmomenten afgesloten worden.

9.6 Automobilititeit

- ⊕ De auto blijft voor veel inwoners een belangrijk vervoermiddel, soms ook uit noodzaak. Het is van belang dat de wegen logisch, duidelijk en veilig zijn, waarbij maximumsnelheden worden afgedwongen door de weginrichting.
- ⊕ Snel en veilig naar je wijk, rustig en veilig in de wijk. Door slimme aanpassing van kruispunten en met dynamisch verkeersmanagement (intelligente verkeerslichten die op basis van het verkeersaanbod werken) wil de ChristenUnie-SGP de doorstroming verbeteren. Dit levert ook milieuwinst op.
- ⊕ Vanaf 2025 wordt het centrum bevoorrad door zero-emissie voertuigen en zijn alle vuilniswagens in de gemeente CO₂-neutraal. Met ondernemers gaat de gemeente verkennen of het opzetten van zero-emissie stadsdistributie haalbaar is, om zo het vrachtverkeer te beperken.

- ⊕ Voor leveranties aan winkels in het centrumgebied in de gemeente Zeist gelden venstertijden. Deze venstertijden zijn op andere momenten dan haal- en brengtijden van basisschoolkinderen, zodat die veilig lopend of op de fiets naar school kunnen.
- ⊕ De gemeente kijkt actief naar mogelijkheden van pakketautomaten bij mobiliteitshubs.

Hoofdstuk 10. Kunst, cultuur en sport

Waar staat de ChristenUnie-SGP voor?

Kunst, cultuur en creativiteit verrijken het leven en de samenleving. Kunst kan confronteren, stilzetten, ontspannen, wakker schudden en verbinden. Kunst bepaalt ons ook bij de manier waarop wij als mensen het beeld zijn van God als creatieve Schepper.

In onze culturele instellingen werken professionals en vrijwilligers samen aan het mooier maken van de de Zeister samenleving. Kunst en cultuur zijn eerst en vooral van en voor de samenleving. De gemeente vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed. Kunst is ook voor en van iedereen.

10.1 Kunst en cultuur

Cultuur dichtbij

De ChristenUnie-SGP is voor cultuur in de breedte: bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. We koesteren de lokale geschiedenis van al onze dorps- en woonkernen.

- + De gemeente Zeist heeft een rijk cultureel leven, dit dient in stand te worden gehouden en versterkt waar nodig. Een breed aanbod moet voor alle inwoners bereikbaar zijn.
- + Cultuureducatie is er voor alle kinderen, dichtbij en betaalbaar. Kinderen uit gezinnen in armoede kunnen gratis deelnemen aan culturele evenementen. Dit wordt ook meegenomen in subsidievoorwaarden voor culturele instellingen.
- + De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen in de gemeente Zeist.

Bibliotheken en overige culturele accommodaties

Voor veel inwoners van de gemeente Zeist is de bibliotheek IDEA de toegang tot boeken, informatie, een cursus en ontmoeting. Ook is de bibliotheek belangrijk als aanvulling op het leesonderwijs voor kinderen, laaggeletterden en nieuwkomers. Door samenwerking met het Kunstenhuis (en de Muziekschool) ontstaat er een brede organisatie die de basis is voor muzikale, creatieve en taalkundige ontwikkeling van onze inwoners.

- + Gebouwen worden zoveel mogelijk multifunctioneel benut. Om het gebruik te optimaliseren, maar ook omdat organisaties elkaar versterken. We zijn dan ook voorstander van het onder één dak brengen van de bibliotheek en Kunstenhuis.
- + De ChristenUnie-SGP wil de exploitaties van culturele accommodaties in de gemeente Zeist gunstig beïnvloeden door het verduurzamen van de gebouwen en lichtinstallaties.
- + De bibliotheek dient voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te zijn.

Monumenten en (kerkelijk) erfgoed

Erfgoed en monumenten zijn beeldbepalende elementen in al onze kernen. Goed onderhoud en beheer van erfgoed en monumenten vinden we belangrijk en we kijken daarbij ook naar nieuwe invullingen van oude gebouwen. Voor veel Nederlanders dragen kerken herinneringen aan belangrijke momenten in het leven. Veel kerken verliezen echter hun functie en daardoor dreigt leegstand en achterstallig onderhoud. Niet alle kerken kunnen behouden worden, maar er liggen wel mogelijkheden voor een waardige alternatieve bestemming.

- + Er ligt in onze gemeente een grote opgave bij het verduurzamen van monumenten. De gemeente ontwikkelt een monumentenbeleid dat rekening houdt met de monumentale waarde van panden, maar dat ook de mogelijkheid biedt om panden optimaal te isoleren en aardgasvrij te maken.

- ⊕ Wij koesteren onze monumenten, zowel de gebouwen als de (groen)structuren en parken.

Musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de al dan niet lange lokale of regionale geschiedenis vraagt zorgvuldigheid. Musea hebben een cultuurhistorisch belang. Musea zijn vooral een particulier initiatief, indien noodzakelijk (en nuttig) kijken we waar we financieel ondersteunen. Hiervoor zoekt de gemeente samenwerking in de regio.

Evenementen

Evenementen zorgen voor een bruisende samenleving en zorgen voor ontmoeting en ontspanning. Niet alleen zijn ze goed toegankelijk, maar er komen ook heldere (subsidie)afspraken over afvalverwerking, duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/ drugs).

10.2 Sport

Bij sporten staat plezier voorop. Daarom kiest de ChristenUnie-SGP voor een toegankelijke sportwereld waarin iedereen kan meedoen. We stimuleren de breedtesport in de gemeente Zeist. Jong, oud, mindervalide, arm, getalenteerd of gewoon gezellig met elkaar: voor iedereen moet sport beschikbaar zijn. Sport brengt mensen in beweging. Sport stimuleert lichaam en geest tot optimale prestaties en bevordert een gezonde en vitale samenleving. Daarom is het nodig om ook voor de toekomst voldoende sportfaciliteiten te hebben, van openbare beweegplekken tot sportparken en sportaccommodaties.

Sport dichtbij

Het stimuleren van minima, ouderen, mensen met een beperking en mensen die nog niet sporten staat hoog in het vaandel bij de ChristenUnie-SGP. In de gemeente Zeist nodigen fiets-, wandel-, skeeler- en hardlooproutes en veilige 'ommetjes' uit tot bewegen en meedoen.

- ⊕ Bij het plannen en bouwen van nieuwe wijken en infrastructurele projecten komen er openbare beweegplekken en –routes.
- ⊕ Een gezonde leefstijl met voldoende beweging draagt ook voor ouderen bij aan zelfredzaamheid en sociaal contact. Via onder andere Sportief Zeist worden voor alle ouderen in onze gemeente laagdrempelige sport- en beweegprojecten georganiseerd.
- ⊕ Er komen meer goed te belopen ommetjes rond plekken waar veel ouderen wonen, bijvoorbeeld de paden in natuurpark De Brink en een veilige wandelroute rondom De Looborch.
- ⊕ Onze voetpaden nodigen uit om te wandelen.
- ⊕ In de gemeente Zeist zorgen we ervoor dat er speeltuinen zijn voor kinderen met een beperking.

Sportaccommodaties

Naast het zo "beweegvriendelijk" mogelijk inrichten van de openbare ruimte, is het belangrijk dat onze sportaccommodaties veilig zijn, goed onderhouden en toegankelijk voor mensen met een beperking. Samen met de sportverenigingen zijn er plannen gemaakt voor zowel de binnen- als buitensportaccommodaties. Hoewel er minder financiële middelen beschikbaar zijn, streven wij naar de uitvoering van die plannen.

- ⊕ Wij stellen met verenigingen een sportakkoord op met afspraken over een positieve sportcultuur, inclusiviteit, discriminatie en racisme, alcohol en drugs, toegankelijkheid en vrijwilligersbeleid.
- ⊕ Alle sportaccommodaties moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- ⊕ De gemeente Zeist let erop dat wie recht heeft op het Jeugdsportfonds, het ook weet te vinden.
- ⊕ Alcohol en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd.
- ⊕ Elk kind in de gemeente Zeist heeft aan het einde van de basisschoolleeftijd het zwem-ABC.

Bouwen aan bloei!

Op de hoogte blijven?
Volg ons op Facebook,
Instagram en LinkedIn!

Christen
Unie

SGP